

22001A0718(01)

18.7.2001

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 194/39

ÚMLUVA O SJEDNOCENÍ NĚKTERÝCH PRAVIDEL PRO MEZINÁRODNÍ LETECKOU DOPRAVU

SMLUVNÍ STÁTY TÉTO ÚMLUVY,

UZNÁVAJÍCE význam Úmluvy o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu podepsané ve Varšavě dne 12. října 1929 (dále jen „Varšavská úmluva“) a dalších příbuzných dokumentů týkajících se harmonizace soukromého mezinárodního leteckého práva;

UZNÁVAJÍCE nutnost modernizovat a sjednotit Varšavskou úmluvu a příbuzné dokumenty;

UZNÁVAJÍCE význam zajištění ochrany zájmů spotřebitelů v mezinárodní letecké dopravě a nutnost zajištění spravedlivých náhrad na základě principu odškodnění;

OPĚT POTVRZUJÍCE potřebu systematického rozvoje mezinárodní letecké dopravy a hladkého odbavování cestujících, zavazadel a nákladu podle zásad a cílů Úmluvy o mezinárodním civilním letectví uzavřené v Chicagu dne 7. prosince 1944;

PŘESVĚDČENY, že společný krok států k další harmonizaci a kodifikaci některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu formou nové úmluvy je nejvhodnějším prostředkem pro dosažení spravedlivého vyvážení zájmů,

SE DOHODLY NA TOMTO:

KAPITOLA I

Všeobecná ustanovení

Článek 1

Oblast působnosti

1. Tato úmluva se vztahuje na veškerou mezinárodní leteckou dopravu osob, zavazadel nebo nákladu pro cizí potřebu. Vztahuje se také na bezplatnou leteckou dopravu prováděnou leteckou dopravní společností.

2. Pro účely této úmluvy se výrazem mezinárodní doprava rozumí jakákoliv doprava, jejíž místo odeslání a místo určení podle smlouvy uzavřené mezi dvěma stranami, bez ohledu na to, zda dojde k přerušení dopravy nebo k překládce, leží buď na území smluvních států této úmluvy, anebo na území jednoho ze smluvních států této úmluvy, pokud při přepravě dojde dle dohody k zastávce na území jiného státu, a to i tehdy, není-li tento stát smluvním státem této úmluvy. Doprava mezi dvěma body na území jednoho smluvního státu této úmluvy bez dohodnuté zastávky v určitém místě na území jiného státu se pro účely této úmluvy nepovažuje za mezinárodní dopravu.

3. Doprava, kterou uskutečňuje několik po sobě následujících dopravců, je pro účely této úmluvy považována za jednu nerozdělenou dopravu, pokud ji obě strany považují za jednu operaci, bez ohledu na to, byla-li sjednána na základě jedné smlouvy nebo řady smluv, a neztrácí mezinárodní povahu pouze tím, že doprava na základě jedné smlouvy nebo řady smluv se uskutečnila výhradně na území jednoho státu.

4. Tato úmluva se vztahuje rovněž na dopravu podle kapitoly V, která se uskutečňuje na základě podmínek uvedených v oné kapitole.

Článek 2

Doprava provozovaná státem a doprava poštovních zásilek

1. Tato úmluva se vztahuje na dopravu provozovanou státem nebo zákonně zřízenými státními subjekty, pokud splňují podmínky stanovené v článku 1.

2. Při dopravě poštovních zásilek odpovídá letecký dopravce pouze za příslušnou poštovní službu v souladu s platnými předpisy o vztahu mezi leteckými dopravci a poštovní správou.

3. S výjimkou případů uvedených v odstavci 2 tohoto článku se tato úmluva nevztahuje na dopravu poštovních zásilek.

KAPITOLA II

Dokumenty a povinnosti stran týkající se dopravy cestujících, zavazadel a nákladu

Článek 3

Cestující a zavazadla

1. Při dopravě cestujících se vydává jednotlivý nebo hromadný doklad, který obsahuje:

a) označení místa odletu a místa určení;

b) označení alespoň jednoho místa zastávky, je-li místo odletu a místo určení na území jednoho smluvního státu této úmluvy a jedno nebo více dohodnutých míst zastávky je na území jiného státu.

2. Jakýkoliv jiný způsob záznamu, na kterém jsou uloženy údaje uvedené v odstavci 1, lze použít náhradou za vydání dokladu podle uvedeného odstavce. Použije-li se takový jiný způsob záznamu, vydá dopravce cestujícímu písemné prohlášení o takto zaznamenaných informacích.

3. Dopravce odevzdá cestujícímu zavazadlový identifikační lístek ke každému zavazadlu podanému k přepravě.

4. Cestující obdrží písemné oznámení o tom, že tato úmluva v případech, na které se vztahuje, může upravovat a omezovat odpovědnost dopravců za smrt nebo zranění a za zničení, ztrátu nebo poškození zavazadel a za jejich opožděné dodání.

5. Nedodržení předcházejících odstavců neovlivňuje existenci ani platnost přepravní smlouvy, která se však řídí pravidly této úmluvy včetně pravidel o omezeném ručení.

Článek 4

Náklad

1. Při dopravě nákladu letadlem se vydává letecký nákladní list.

2. Místo leteckého nákladního listu lze vydat jakýkoliv jiný záznam, na kterém jsou uloženy informace o uskutečňované přepravě. Použije-li se takový způsob záznamu, dodavatel vydá odesílateli nákladu na jeho žádost potvrzení o nákladu, ze kterého bude odesílatel schopen určit svou zásilku a získat informace obsažené v záznamu uloženém tímto jiným způsobem.

Článek 5

Obsah leteckého nákladního listu nebo potvrzení o nákladu

Letecký nákladní list nebo potvrzení o nákladu obsahuje

- označení místa odeslání a místa určení;
- označení alespoň jednoho místa zastávky, je-li místo odeslání a místo určení na území jednoho smluvního státu této úmluvy a jedno nebo více dohodnutých míst zastávky na území jiného státu a
- údaj o hmotnosti zásilky.

Článek 6

Dokument o povaze dopravovaného nákladu

Odesílatel nákladu může být v případě potřeby požádán, aby splnil formality celních, policejních nebo jiných státních orgánů a předložil doklad, ve kterém je uvedena povaha nákladu určeného k přepravě. Z tohoto ustanovení nevyplývají žádné povinnosti, závazky ani odpovědnost pro dopravce.

Článek 7

Popis leteckého nákladního listu

1. Odesílatel nákladu vyhotoví tři originální vyhotovení leteckého nákladního listu.

2. První vyhotovení leteckého nákladního listu se označí „pro dopravce“ a podepisuje je odesílatel nákladu. Druhé vyhotovení se označí „pro příjemce“ a podepisuje je odesílatel a dopravce. Třetí vyhotovení podepisuje dopravce a po přijetí nákladu k přepravě je předá odesílateli.

3. Podpis dopravce a odesílatele lze natisknout nebo nahradit razítkem.

4. Pokud na žádost odesílatele vyhotoví dopravce letecký nákladní list, má se za to, že jej vyhotovil jménem odesílatele, nebude-li prokázán opak.

Článek 8

Dokumenty pro více balíčků

Pokud zásilka obsahuje více balíčků,

- má dopravce nákladu právo požadovat od odesílatele, aby vyhotovil samostatné letecké nákladní listy pro jednotlivé balíčky;
- má odesílatel nákladu právo požadovat od dopravce, aby mu vydal samostatná potvrzení o nákladu, pokud je použit jiný způsob záznamu podle čl. 4 odst. 2.

Článek 9

Nesplnění dokumentačních požadavků

Nesplnění článků 4 až 8 neovlivňuje existenci nebo platnost přepravní smlouvy, která se však řídí pravidly této úmluvy včetně podmínek o omezeném ručení.

Článek 10

Odpovědnost za údaje v dokumentech

1. Odesílatel nákladu odpovídá za správnost údajů a informací o nákladu, které uvedl nebo které byly jeho jménem uvedeny v leteckém nákladním listu nebo které sám sdělil dopravci nebo které byly dopravci sděleny jeho jménem a ten je uvedl na potvrzení o nákladu nebo do záznamu, který byl uložen jiným způsobem podle čl. 4 odst. 2. Totéž platí, je-li osoba jednající jménem odesílatele zároveň obchodním zástupcem dopravce.

2. Odesílatel nákladu nahradí dopravci všechny škody, které vzniknou dopravci nebo jiné osobě, které je dopravce odpovědný, v důsledku chyb, nepřesností nebo neúplností údajů a informací, které dopravci sdělil odesílatel nebo osoba jednající jménem odesílatele.

3. Podle odstavců 1 a 2 tohoto článku nahradí dopravce odesílateli všechny škody, které vznikly odesílateli nebo jiné osobě, které je odesílatel odpovědný, v důsledku chyb, nepřesností nebo neúplností údajů a informací, které dopravce nebo osoba jednající jeho jménem uvedli v potvrzení o nákladu nebo v záznamu, který byl uložen jiným způsobem podle čl. 4odst. 2.

Článek 11

Průkazní hodnota dokumentů

1. Letecký nákladní list nebo potvrzení o nákladu představují průkazný důkaz o uzavření přepravní smlouvy, přijetí nákladu a o podmínkách dopravy, které jsou uvedeny v této smlouvě.

2. Jakýkoliv údaj o hmotnosti, rozměrech a obalu nákladu uvedený v leteckém nákladním listu nebo v potvrzení o nákladu a údaje o počtu balíků představují průkazný důkaz uvedených skutečností; údaje o množství, objemu a stavu nákladu nepředstavují důkaz proti dopravci, pokud ovšem nebyly zkontrolovány dopravcem za přítomnosti odesílatele a na leteckém nákladním listu nebo na potvrzení o nákladu není o této kontrole uveden záznam nebo pokud se netýkají navenek patrného stavu nákladu.

Článek 12

Právo na disponování nákladem

1. Pokud odesílatel splní všechny své závazky podle přepravní smlouvy, má právo disponovat nákladem tak, že si jej vyzvedne na letišti v místě odletu nebo v místě určení nebo že zastaví jeho přepravu v kterémkoliv místě přistání letounu během cesty nebo že požádá, aby byl na místě určení nebo během cesty dodán jiné osobě než původně určenému příjemci zásilky, nebo že požádá o jeho vrácení na letiště, odkud byl odeslán. Odesílatel nesmí využít tohoto práva na disponování nákladem tak, aby poškodil dopravce nebo jiné odesílatele, a musí uhradit všechny výdaje spojené s uplatněním tohoto práva.

2. Dopravce musí neprodleně informovat odesílatele, pokud není možné splnit jeho pokyny.

3. Pokud dopravce splní pokyny odesílatele s ohledem na disponování nákladem, aniž by si vyžádal předložení části leteckého nákladního listu nebo potvrzení o nákladu, které vydal odesílateli, odpovídá za všechny škody, které by tím mohly vzniknout kterékoliv osobě, která právně vlastní tuto část leteckého nákladního listu nebo potvrzení o nákladu, aniž by tím bylo dotčeno jeho právo na náhradu škody od odesílatele.

4. Právo odesílatele na disponování nákladem přestává v okamžiku, kdy toto právo přebírá příjemce podle článku 13. Pokud však příjemce odmítne přijmout dopravovaný náklad nebo se s ním nelze spojit, odesílatel znovu přebírá právo na disponování tímto nákladem.

Článek 13

Dodání nákladu

1. Pokud odesílatel neuplatní právo na disponování nákladem, má příjemce právo požádat dopravce, aby mu poté, co náklad dorazí na místo určení, tento náklad doručil, pokud příjemce zaplatí všechny poplatky a jsou splněny podmínky dopravy.

2. Pokud není dohodnuto jinak, je dopravce povinen oznámit příjemci doručení nákladu, jakmile dorazí na místo určení.

3. Pokud dopravce přizná ztrátu nákladu nebo pokud náklad nedorazil sedm dní po datu, kdy měl dorazit, je příjemce oprávněn uplatnit proti dopravci práva, která má na základě přepravní smlouvy.

Článek 14

Vymáhání práv odesílatele a příjemce

Odesílatel a příjemce mohou vymáhat všechna práva, která mají podle článků 12 a 13, každý svým jménem, bez ohledu na to, zda jedná ve svém zájmu nebo v zájmu druhého, za předpokladu, že splní závazky, které mají podle přepravní smlouvy.

Článek 15

Vztahy odesílatele a příjemce nebo vzájemné vztahy třetích osob

1. Články 12, 13 a 14 neovlivňují vzájemné vztahy odesílatele a příjemce ani vzájemné vztahy třetích osob, jejichž práva jsou odvozena od odesílatele nebo příjemce.

2. Od článků 12, 13 a 14 se lze odchýlit pouze výslovným ustanovením v leteckém nákladním listu nebo v potvrzení o nákladu.

Článek 16

Formality celních, policejních nebo jiných veřejných orgánů

1. Než může být náklad dodán příjemci, musí odesílatel sdělit informace a předložit doklady, které jsou nutné pro splnění formalit celních, policejních a jiných státních orgánů. Odesílatel odpovídá za všechny škody, které vzniknou dopravci na základě chybějících, nedostatečných nebo chybných informací nebo dokladů, pokud škoda nevznikla chybou dopravce, jeho zaměstnanců nebo zprostředkovatelů.

2. Dopravce není povinen zkoumat správnost nebo úplnost těchto informací nebo dokladů.

3. Letecká doprava nákladu ve smyslu odstavce 1 tohoto článku znamená dobu, během které je náklad v péči dopravce.

KAPITOLA III

Odovědnost dopravce a rozsah náhrad škody

Článek 17

Smrt a zranění cestujících — škoda na zavazadlech

1. Dopravce odpovídá za škody následkem smrti nebo zranění cestujících, pokud k nehodě, která způsobila smrt nebo zranění, došlo na palubě letadla nebo během činností při nástupu do letadla nebo výstupu z něj.

2. Dopravce odpovídá za škody vzniklé zničením, ztrátou nebo poškozením zavazadel podaných k přepravě, pouze pokud událost, která způsobila zničení, ztrátu nebo poškození, nastala na palubě letadla nebo v době, kdy bylo zavazadlo podané k přepravě v péči dopravce. Dopravce však neodpovídá za rozsah škody, která vznikla v důsledku skryté závady, vlastnosti nebo vady zavazadla. Za zavazadla nepodaná k přepravě včetně osobních věcí odpovídá dopravce pouze tehdy, pokud k poškození došlo jeho chybou nebo chybou jeho zaměstnanců nebo zprostředkovatelů.

3. Pokud dopravce přizná ztrátu podaného zavazadla nebo pokud podané zavazadlo nedorazí 21 dní po datu, kdy mělo dorazit, cestující je oprávněn uplatnit proti dopravci práva, která má na základě přepravní smlouvy.

4. Pokud není uvedeno jinak, pojem „zavazadlo“ používaný v této úmluvě znamená podané i nepodané zavazadlo.

Článek 18

Poškození dopravovaného nákladu

1. Dopravce odpovídá za škody vzniklé zničením, ztrátou nebo poškozením nákladu, pouze pokud událost, která způsobila tuto škodu, nastala během letecké dopravy.

2. Dopravce však neodpovídá za zničení, ztrátu nebo poškození nákladu, pokud se prokáže, že k němu došlo z jednoho nebo více těchto důvodů:

- skrytá závada, vlastnost nebo vada nákladu;
- vadný obal nákladu, který nebalil dopravce, jeho zaměstnanci ani zprostředkovatelé;
- válečný stav nebo ozbrojený konflikt;
- akt veřejné moci provedený ve spojitosti se vstupem, výstupem nebo tranzitem nákladu.

4. Doba letecké dopravy nezahrnuje dopravu po zemi, po moři ani vnitrostátní lodní dopravu, která se uskutečňuje mimo letiště. Pokud se však v rámci plnění smlouvy o letecké dopravě taková doprava uskutečňuje při nakládání, dodávání nebo překládání, považuje se jakákoliv vzniklá škoda za následek události vzniklé při letecké dopravě, pokud není prokázán opak. Pokud dopravce bez souhlasu odesílatele nahradí dopravu, která se měla podle smlouvy uskutečnit letecky, jinou formou dopravy po celé trase nebo její části, považuje se taková doprava jinou formou rovněž za leteckou dopravu.

Článek 19

Zpoždění

Dopravce odpovídá za škody způsobené zpožděním při letecké dopravě cestujících, zavazadel nebo nákladu. Dopravce však neodpovídá za škody způsobené zpožděním je-li prokázáno, že on, jeho zaměstnanci a zprostředkovatelé učinili všechna opatření, která lze přiměřeně požadovat k tomu, aby se předešlo takové škodě, nebo že dopravce, jeho zaměstnanci či zprostředkovatelé nemohli taková opatření učinit.

Článek 20

Zproštění právní odpovědnosti

Pokud dopravce prokáže, že škodu způsobila nebo k ní nedbalostí nebo jiným chybným jednáním či opomenutím přispěla osoba žádající náhradu nebo osoba, od které osoba žádající náhradu škody odvozují svá práva, je dopravce zcela nebo částečně zproštěn odpovědnosti za škodu vůči žádající osobě, a to v rozsahu, ve kterém nedbalost, chybné jednání nebo opomenutí škodu způsobilo nebo k ní přispělo. Pokud v případě smrti nebo zranění cestujících žádá náhradu jiná osoba než cestující, je dopravce rovněž zcela nebo částečně zproštěn odpovědnosti v rozsahu, v kterém se prokáže, že škodu způsobil nebo k ní přispěl nedbalostí, jiným chybným jednáním nebo opomenutím dotyčný cestující. Tento článek se vztahuje na všechna ustanovení o odpovědnosti této úmluvy včetně čl. 21 odst. 1.

Článek 21

Náhrada v případě smrti nebo zranění cestujících

1. Dopravce se nemůže zprostit odpovědnosti za škody vzniklé podle čl. 17 odst. 1, které nepřevyšují 100 000 zvláštních práv čerpání na každého cestujících, ani svou odpovědnost omezit.

2. Dopravce neodpovídá za škody vzniklé podle čl. 17 odst. 1 převyšující 100 000 zvláštních práv čerpání na každého cestujícího, je-li prokázáno, že

- a) nebyly způsobeny nedbalostí nebo jiným chybným jednáním ani opomenutím dopravce, jeho zaměstnanců nebo zprostředkovatelů nebo
- b) že vznikly pouze v důsledku nedbalosti nebo jiného chybného jednání nebo opomenutí třetí osoby.

Článek 22

Meze odpovědnosti za zpoždění, zavazadla a dopravovaný náklad

1. V případě škody způsobené zpožděním při přepravě osob, jak je uvedeno v článku 19, je odpovědnost dopravce za každého cestujícího omezena na 4 150 zvláštních práv čerpání.

2. Při přepravě zavazadel je odpovědnost dopravce za zničení, ztrátu, poškození nebo zpoždění dodávky omezena na 1 000 zvláštních práv čerpání pro každého cestujícího, pokud cestující při podávání zavazadla dopravci neučiní zvláštní prohlášení o významu jeho dodání do místa určení a nezaplatí dodatečný příplatek, pokud byl o to požádán. V tom případě je dopravce povinen zaplatit částku, která nepřevyšuje deklarovanou částku, pokud neprokáže, že je tato částka vyšší než je skutečný zájem cestujícího na dodání zavazadla do místa určení.

3. Při přepravě nákladu je odpovědnost dopravce za zničení, ztrátu, poškození nebo zpoždění dodávky omezena na 17 zvláštních práv čerpání za kilogram, pokud odesílatel při předávání nákladu dopravci neučiní zvláštní prohlášení o významu jeho dodání do místa určení a nezaplatí dodatečný příplatek, pokud to je požadováno. V tom případě je dopravce povinen zaplatit částku, která nepřevyšuje deklarovanou částku, pokud neprokáže, že je tato částka vyšší než skutečný zájem odesílatele na dodání nákladu do místa určení.

4. Při zničení, ztrátě, poškození nebo zpoždění dodávky části dopravovaného nákladu nebo jakéhokoliv předmětu, který je součástí nákladu, se při stanovení výše omezené odpovědnosti dopravce zohledňuje pouze celková váha dotyčného balíku nebo balíků. Pokud však zničení, ztráta, poškození nebo zpoždění dodávky části nákladu nebo jakéhokoliv předmětu, který je součástí nákladu, ovlivní hodnotu ostatních balíků uvedených na tomtéž leteckém nákladním listu nebo na potvrzení o nákladu nebo hodnotu balíků uvedených na záznamu uloženém jiným způsobem podle čl. 4 odst. 2, pokud nebyl vydán letecký nákladní list nebo potvrzení o nákladu, zohlední se při stanovení výše odpovědnosti dopravce celková váha tohoto balíku nebo balíků.

5. Odstavce 1 a 2 tohoto článku se nepoužijí, je-li prokázáno, že škoda vznikla jednáním nebo opomenutím dopravce, jeho zaměstnanců nebo zprostředkovatelů s cílem způsobit škodu nebo z nedbalosti a s vědomím, že k této škodě pravděpodobně dojde, je-li v případě zaměstnance nebo zprostředkovatele prokázáno, že při tomto jednání nebo opomenutí zaměstnanec nebo zprostředkovatel jednal v rámci svých pracovních povinností.

6. Meze odpovědnosti uvedené v článku 21 a v tomto článku nebrání soudu podle vlastních právních předpisů nechat dopravci navíc uhradit veškeré soudní poplatky a další soudní výdaje, které vznikly žalující straně, včetně úroku nebo libovolnou část těchto poplatků a výdajů. Předcházející ustanovení se nepoužije, pokud stanovená výše náhrad za škody bez soudních poplatků a dalších soudních výdajů není vyšší než částka, kterou dodavatel písemně nabídl uhradit žalující straně během šesti měsíců ode dne, kdy nastala událost, která způsobila škodu, nebo před zahájením soudního řízení, pokud bylo zahájeno později.

Článek 23

Přepočítání měnových jednotek

1. Částky uvedené v této úmluvě pomocí zvláštních práv čerpání se týkají zvláštních práv čerpání definovaných Mezinárodním měnovým fondem. Přepočítání těchto částek na měnové národní měnové jednotky se v případě soudního řízení provede v souladu s hodnotou národních měn vůči zvláštním právům čerpání ke dni vydání soudního rozhodnutí. Hodnota národní měny smluvního státu této úmluvy, který je členem Mezinárodního měnového fondu, vůči zvláštním právům čerpání se vypočte metodou ocenění Mezinárodního měnového fondu platnou ke dni vydání soudního rozhodnutí pro jeho operace a transakce. Hodnota národní měny smluvního státu této úmluvy, který není členem Mezinárodního měnového fondu, vůči zvláštním právům čerpání se vypočte způsobem, který stanoví tento stát.

2. Státy, které nejsou členy Mezinárodního měnového fondu a jejichž právní předpisy nedovolují použití ustanovení odstavce 1 tohoto článku, mohou v den ratifikace nebo přistoupení k této úmluvě nebo kterýkoliv den poté prohlásit, že se maximální výše odpovědnosti dopravce podle článku 21, kterou lze stanovit při soudních jednáních na jejich území, rovná 1 500 000 měnových jednotek na jednoho cestujícího; 62 500 měnových jednotek na cestujícího v případech popsanych v čl. 22 odst. 1; 15 000 měnových jednotek na cestujícího v případech podle čl. 22 odst. 2 a 250 měnových jednotek na kilogram váhy podle čl. 22 odst. 3. Tato měnová jednotka odpovídá 65,5 miligramům zlata ryzosti devět set tisícin. Tyto částky lze při převádění na národní měnu zaokrouhlit. Přepočítání těchto částek na národní měnu lze provést podle právních předpisů tohoto státu.

3. Výpočet uvedený v poslední větě odstavce 1 tohoto článku a přepočítání uvedený v odstavci 2 tohoto článku se pro-

vede tak, aby se v měně příslušného smluvního státu vyjádřila pokud možno co nejpřesněji stejná reálná hodnota, jakou mají částky uvedené v člancích 21 a 22 a která by plynula z použití prvních tří vět odstavce 1 tohoto článku. Při ukládání ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přistoupení k této úmluvě nebo při změně některé z těchto listin sdělí smluvní státy depozitáři způsob výpočtu podle odstavce 1 tohoto článku nebo výsledek přepočtu podle odstavce 2 tohoto článku podle toho, kterou metodu budou používat.

Článek 24

Přezkum mezi odpovědnosti

1. Aniž je dotčen článek 25 této úmluvy a s výhradou odstavce 2 tohoto článku, přezkoumává depozitář meze odpovědnosti stanovené v člancích 21, 22 a 23 této úmluvy každých pět let. První přezkum se uskuteční na konci pátého roku po vstupu této úmluvy v platnost, nebo nevstoupí-li v platnost do pěti let od okamžiku, kdy byla poprvé otevřena k podpisu, v průběhu prvního roku po vstupu v platnost s odkazem na inflační faktor, který odpovídá akumulované hodnotě inflace od předchozího přezkumu nebo při prvním přezkumu akumulované výši inflace ode dne vstupu této úmluvy v platnost. Míra inflace použitá při stanovení inflačního faktoru se určí jako vážený průměr celoročního zvýšení nebo snížení indexů spotřebitelských cen států, jejichž měny obsahuje zvláštní právo čerpání podle čl. 23 odst. 1.

2. Pokud se při přezkumu podle předchozího odstavce zjistí, že inflační faktor přesáhl 10 procent, oznámí depozitář smluvním státům úpravu mezi odpovědnosti. Úprava vstupuje v platnost šest měsíců po oznámení smluvním státům. Pokud během tří měsíců po oznámení úpravy většina smluvních států vyjádří nesouhlas, úprava nenabude účinku a depozitář předloží tuto záležitost na schůzi smluvních států. Jakmile vstoupí v platnost nová úprava mezi odpovědnosti, depozitář to okamžitě oznámí všem smluvním státům.

3. Bez ohledu na odstavce 1 tohoto článku se postup uvedený v odstavci 2 tohoto článku použije kdykoliv, pokud o to požádá jedna třetina smluvních států nebo pokud se inflační faktor podle odstavce 1 zvýší o více než 30 procent od předchozí úpravy, nebo pokud nebyla dosud úprava provedena, ode dne vstupu této úmluvy v platnost. Další přezkumy postupem popsáním v odstavci 1 tohoto článku se provádí každých pět let počínaje uplynutím pátého roku po přezkumu podle tohoto odstavce.

Článek 25

Výhrada mezi odpovědnosti

Dopravce si může vyhradit, že pro přepravní smlouvu jsou meze odpovědnosti vyšší než částky uvedené v této úmluvě nebo že nejsou stanoveny žádné meze odpovědnosti.

Článek 26

Neplatnost smluvních ustanovení

Jakékoliv ustanovení přepravní smlouvy, které zbavuje dopravce odpovědnosti nebo stanoví nižší meze odpovědnosti, než určuje tato úmluva, je neplatné. Neplatnost takového ustanovení však neznamená neplatnost celé přepravní smlouvy, na kterou se nadále vztahuje tato úmluva.

Článek 27

Smluvní svoboda

Žádné ustanovení této úmluvy nebrání dopravci odmítnout uzavření přepravní smlouvy, vzdát se obhajoby, na kterou má podle této úmluvy právo, nebo stanovit podmínky, které nejsou v rozporu s ustanoveními této úmluvy.

Článek 28

Zálohy

V případě nehody letadla, která má za následek smrt nebo zranění cestujících, vyplatí dopravce, vyžadují-li to jeho vnitrostátní právní předpisy, bez prodlení zálohu fyzické osobě nebo osobám, které jsou oprávněny žádat náhradu, aby pokryl okamžitě hospodářské potřeby těchto osob. Tato záloha však neznamená uznání odpovědnosti a lze ji odečíst od jakékoliv částky následně vyplacené dopravcem jako náhrada škody.

Článek 29

Základ pro uplatnění nároků

Náhradu za škodu vzniklou při přepravě cestujících, zavazadel a nákladu na základě této úmluvy, přepravní smlouvy nebo obecné občanskoprávní odpovědnosti nebo jinak lze žádat pouze na základě podmínek a mezi odpovědnosti stanovených v této úmluvě bez ohledu na to, které osoby mají právo podávat žalobu a jaká jsou jejich práva. Při těchto žalobách nejsou kromě náhrady škody vymahatelná žádná jiná trestní, exemplární ani jiná odškodnění.

Článek 30

Zaměstnanci, zprostředkovatelé — celková náhrada

1. Je-li na zaměstnanci nebo zprostředkovateli dopravce žádána náhrada škody podle této úmluvy a prokáže-li tento, že jednal v rámci svých pracovních povinností, může využít podmínek a mezi odpovědnosti, které je podle této úmluvy oprávněn uplatnit dopravce.

2. Celková částka vymahatelná od dopravce, jeho zaměstnanců a zprostředkovatelů nesmí v tom případě překročit uvedené maximální částky.

3. S výjimkou dopravy nákladu se nepoužijí odstavce 1 a 2 tohoto článku, prokáže-li se, že škoda vznikla následkem jednání nebo opomenutí zaměstnance nebo zprostředkovatele, ke kterému došlo s cílem způsobit škodu nebo z nedbalosti a s vědomím, že k této škodě pravděpodobně dojde.

Článek 31

Včasné podání stížnosti

1. Pokud osoba, která je oprávněna přijmout zavazadlo nebo náklad podaný k přepravě, jej převezme a nevznese žádnou stížnost, je to dostatečným důkazem, že balík nebo náklad byly dodány v dobrém stavu a podle přepravního dokumentu nebo záznamu uloženého jiným způsobem podle čl. 3 odst. 2 a čl. 4 odst. 2.

2. Pokud osoba, která je oprávněna přijmout zavazadlo nebo náklad, zjistí jeho poškození, musí po tomto zjištění vznést stížnost u dopravce nejpozději do sedmi dní ode dne převzetí podané zavazadla a 14 dní ode dne převzetí dopravovaného nákladu. Při opožděném dodání je třeba vznést stížnost do 21 dní ode dne, kdy osoba zavazadlo nebo náklad obdrží.

3. Každá stížnost musí být podána písemně a v uvedených lhůtách.

4. Pokud nebyla v uvedených lhůtách vznesena žádná stížnost, nelze proti dodavateli vznést žádné nároky kromě případů úmyslného podvodu z jeho strany.

Článek 32

Smrt odpovědné osoby

Pokud zemře odpovědná osoba, uplatňují se nároky na náhradu škody podle podmínek této úmluvy u osob, které v souladu s právními předpisy zastupují tuto osobu nebo její pozůstalost.

Článek 33

Soudní příslušnost

1. Žalobu o náhradu škody musí žalobce podat podle svého uvážení na území jednoho ze smluvních států buď u soudu v místě bydliště nebo sídla dopravce, nebo v místě jeho hlavní provozovny, nebo v místě provozovny, kde byla uzavřena přepravní smlouva, anebo u soudu v místě určení dodávky.

2. V případě žaloby o náhradu škody následkem smrti nebo zranění cestujícího lze žalobu podat u jednoho ze soudů uvedených v odstavci 1 tohoto článku nebo na území smluvního státu, ve kterém měl cestující v okamžiku nehody hlavní nebo trvalé bydliště a do kterého nebo ze kterého dopravce zajišťuje leteckou dopravu cestujících buď vlastním letadlem, nebo letadlem jiného dopravce na základě obchodní smlouvy a ve kterém dopravce provádí leteckou dopravu cestujících z místa, které má pronajaté nebo které vlastní sám nebo jiný dopravce, s nímž má uzavřenu obchodní smlouvu.

3. Pro účely odstavce 2 se

a) „obchodní smlouvou“ rozumí jiná než zprostředkovatelská smlouva uzavřená mezi dopravci o zajištění jejich společných služeb při letecké dopravě cestujících;

b) „hlavním a trvalým bydlištěm“ rozumí stálé a trvalé místo pobytu cestujícího v okamžiku nehody. Státní příslušnost cestujícího není pro jeho určení rozhodující.

4. Procesní záležitosti se řídí právem soudu, kterému je žaloba podána.

Článek 34

Rozhodčí řízení

1. Za podmínek tohoto článku mohou účastníci přepravní smlouvy na dopravu nákladu vyhradit, že jakýkoliv spor o odpovědnost dopravce, vzniklý podle ustanovení této úmluvy, se urovná rozhodčím řízením. Tato dohoda musí být sjednána písemně.

2. Rozhodčí řízení se na základě rozhodnutí žalobce koná v jednom z míst soudní příslušnosti podle článku 33.

3. Rozhodce nebo rozhodčí soud použijí ustanovení této úmluvy.

4. Odstavce 2 a 3 tohoto článku se považují za součást každé rozhodčí doložky nebo rozhodčí dohody a každá podmínka uvedená v této doložce nebo dohodě, která je v rozporu s nimi, je od počátku neplatná.

Článek 35

Lhůty pro podání žaloby

1. Právo na náhradu škody zanikne, pokud není žaloba podána do dvou let ode dne dodání zásilky do místa určení nebo ode dne, kdy letadlo se zásilkou mělo přiletět, nebo ode dne, kdy byla přeprava zastavena.

2. Způsob počítání této lhůty období se řídí právem soudu, kterému je žaloba podána.

Článek 36

Následná doprava

1. Pokud dopravu provádí několik po sobě jdoucích dopravců a splňuje-li podmínky stanovené v čl. 1 odst. 3, vztahují se na každého dopravce, který přijme cestující, zavazadla nebo náklad, pravidla stanovená v této úmluvě a každý z nich se považuje za jednu smluvní stranu přepravní smlouvy v rozsahu, v jakém se tato smlouva na část přepravy uskutečňované pod jeho dohledem.

2. V případě tohoto typu dopravy může cestující nebo jiná osoba, která má nárok na náhradu škody, žádat tuto náhradu pouze od toho dopravce, který uskutečňoval dopravu, při které došlo k nehodě nebo zpoždění s výjimkou případu, kdy první dopravce na základě výslovné dohody převzal odpovědnost za celou přepravu.

3. V případě dopravy zavazadel nebo nákladu má cestující nebo odesílatel právo uplatňovat nárok na náhradu škody vůči prvnímu dopravci a cestující nebo příjemce zásilky mají právo uplatnit nárok na náhradu škody vůči poslednímu dopravci a každý má dále právo uplatnit nárok na náhradu vůči dopravci, který prováděl přepravu, při které došlo ke zničení, ztrátě, poškození nebo zpoždění dodávky. Tito dopravci jsou společně a nerozdílně odpovědní cestujícímu, odesílateli nebo příjemci zásilky.

Článek 37

Právo na náhradu škody vůči třetím osobám

Žádné ustanovení této úmluvy se nedotýká práva osoby odpovědné za vznik škody podle této úmluvy na odškodnění vůči jiné osobě.

KAPITOLA IV

Kombinovaná doprava

Článek 38

Kombinovaná doprava

1. Při kombinované dopravě, která se uskutečňuje částečně letadlem a částečně jiným způsobem, se tato úmluva s ohledem na čl. 18 odst. 4 vztahuje pouze na leteckou dopravu, splňují-li podmínky článku 1.

2. Žádné ustanovení této úmluvy nebrání smluvním stranám kombinované dopravy vložit do dokumentu o letecké dopravě podmínky týkající se všech způsobů dopravy, dodrží-li tuto úmluvu pro část dopravy uskutečňovanou letecky.

KAPITOLA V

Letecká doprava provozovaná jinou osobou než smluvním dopravcem

Článek 39

Smluvní dopravce a skutečný dopravce

Ustanovení této úmluvy se použijí, pokud osoba (dále jen „smluvní dopravce“) jako hlavní povinný uzavře s cestujícím, odesílatelem nebo osobou jednající jménem cestujícího nebo odesílatele přepravní smlouvu a jiná osoba (dále jen „skutečný dopravce“) uskuteční na základě oprávnění, které jí udělí smluvní dopravce, celou dopravu nebo její část, avšak není vzhledem k této části dopravy následným dopravcem ve smyslu této úmluvy. Pokud se neprokáže opak, je toto oprávnění považováno za udělené.

Článek 40

Odpovědnost smluvního a skutečného dopravce

Uskuteční-li skutečný dopravce celou dopravu nebo její část podle smlouvy uvedené v článku 39 a doprava se řídí touto úmluvou, vztahují se na smluvního dopravce i skutečného dopravce pravidla stanovená v této úmluvě, není-li v této kapitole uvedeno jinak. Na smluvního dopravce se vztahují pravidla stanovená v této úmluvě pro celou dopravu uvedenou v přepravní smlouvě, na skutečného dopravce pouze pro dopravu, kterou uskutečňuje.

Článek 41

Vzájemná odpovědnost

1. Jednání a opomenutí skutečného dopravce a jeho zaměstnanců a zprostředkovatelů, kteří jednají v rámci svých pracovních povinností, se vzhledem k dopravě, kterou uskutečňuje skutečný dopravce, považuje rovněž za jednání a opomenutí smluvního dopravce.

2. Jednání a opomenutí smluvního dopravce a jeho zaměstnanců a zprostředkovatelů, kteří jednají v rámci svých pracovních povinností, se vzhledem k dopravě, kterou provádí skutečný dopravce, považuje rovněž za jednání a opomenutí

skutečného dopravce. Odpovědnost skutečného dopravce za každé takové jednání nebo opomenutí však není vyšší, než je stanoveno maximálními částkami v člancích 21, 22, 23 a 24. Žádná zvláštní dohoda, podle které smluvní dopravce přebírá závazky, které neukládá tato úmluva, ani zřeknutí se práv nebo obhajoby, které má podle této úmluvy, ani žádné zvláštní prohlášení o zájmu na doručení do místa určení podle článku 22 nemá účinek na skutečného dopravce, pokud s tím nevysloví souhlas.

Článek 42

Adresát nároků a pokynů

Jakýkoliv nárok nebo pokyn udělený podle této úmluvy dodavateli má stejný účinek, je-li adresován smluvnímu dopravci nebo skutečnému dopravci. Pokyny uvedené v článku 12 však mají účinek pouze tehdy, jsou-li adresovány smluvnímu dopravci.

Článek 43

Zaměstnanci a zprostředkovatelé

Při dopravě, kterou uskutečňuje skutečný dopravce, se na každého zaměstnance nebo zprostředkovatele tohoto dopravce nebo smluvního dopravce, prokáže-li, že jednal v rámci svých pracovních povinností, vztahují podmínky a meze odpovědnosti za škodu, které stanoví tato úmluva pro dopravce, jehož zaměstnancem nebo zprostředkovatelem je, není-li prokázáno, že jednal způsobem, který brání v uplatnění mezi odpovědnosti podle této úmluvy.

Článek 44

Slučování škod

Při dopravě, kterou uskutečňuje skutečný dopravce, nesmí součet částek vymahatelných od tohoto dopravce a od smluvního dopravce a jejich zaměstnanců a zprostředkovatelů, kteří jednají v rámci svých pracovních povinností, překročit nejvyšší částku, kterou lze vymáhat od smluvního dopravce nebo skutečného dopravce podle této úmluvy. Od žádné z těchto osob však nesmí být vymáhána vyšší částka, než je mez stanovená pro tuto osobu.

Článek 45

Adresát nároků

Při dopravě, kterou uskutečňuje skutečný dopravce, může žalobce podat žalobu na náhradu škody podle své volby na skutečného dopravce, smluvního dopravce, nebo na oba společně nebo odděleně. Pokud je žaloba podána pouze proti jednomu z dopravců, má tento dopravce právo požádat druhého dopravce, aby se k němu připojil při soudním jednání. Postup a účinky tohoto připojení se řídí právem soudu, kterému je žaloba podána.

Článek 46

Dodatečná soudní příslušnost

Každá žaloba o náhradu škody podle článku 45 musí být podle volby žalobce podána na území jednoho ze smluvních států, buď u soudu, u kterého lze podat žalobu proti smluvnímu dopravci, jak je uvedeno v článku 33, nebo u soudu s působností v místě, kde má bydliště, sídlo nebo hlavní provozovnu skutečný dopravce.

Článek 47

Neplatnost smluvních ustanovení

Jakékoliv ustanovení přepravní smlouvy, které vede ke zbavení se odpovědnosti smluvního dopravce nebo skutečného dopravce podle této kapitoly nebo ke stanovení nižší meze odpovědnosti, než jaká je stanovena podle této kapitoly, je od počátku neplatné. Neplatnost tohoto ustanovení však neznamená neplatnost celé přepravní smlouvy, která se řídí nadále touto kapitolou.

Článek 48

Vzájemné vztahy smluvních a skutečných dopravců

S výjimkou případů uvedených v článku 45 se žádné ustanovení této kapitoly nedotýká práv a povinností dopravců mezi sebou ani práva na náhradu škody nebo odškodnění.

KAPITOLA VI

Jiná ustanovení

Článek 49

Povinné použití úmluvy

Všechna ustanovení přepravní smlouvy a všech zvláštních dohod podepsaných před vznikem škody, ve kterých smluvní strany usilují o porušení pravidel stanovených touto úmluvou, ať rozhodnutím o použitelném právu nebo změnou pravidel o soudní příslušnost, jsou od počátku neplatná.

Článek 50

Pojištění

Smluvní státy vyžadují, aby jejich dopravci uzavřeli odpovídající pojištění zahrnující jejich odpovědnost podle této úmluvy. Smluvní stát může požádat dopravce, který má místa určení svých dodávek na jejím území, aby předložil důkaz o uzavření odpovídajícího pojištění zahrnujícího jeho odpovědnost podle této úmluvy.

Článek 51

Doprava uskutečněná za výjimečných okolností

Ustanovení článků 3, 5, 7 a 8 týkající se přepravních dokumentů se nepoužijí, pokud se doprava uskutečňuje za výjimečných okolností mimo běžný rozsah činnosti dopravce.

Článek 52

Definice pojmu den

Výrazem „dny“ použitým v této úmluvě se rozumějí kalendářní dny a nikoliv pracovní dny.

KAPITOLA VII

Závěrečná ustanovení

Článek 53

Podpis, ratifikace a vstup v platnost

1. Tato úmluva bude otevřena k podpisu v Montrealu dne 28. května 1999 pro státy účastníci se mezinárodní konference o leteckém právu, konané v Montrealu od 10. do 28. května 1999. Po 28. květnu 1999 bude úmluva otevřena k podpisu pro všechny státy v sídle Organizace pro civilní letectví v Montrealu až do vstupu v platnost podle odstavce 6 tohoto článku.

2. Tato úmluva bude rovněž otevřena k podpisu pro organizace pro regionální hospodářskou integraci. Pro účely této úmluvy se „organizací pro regionální hospodářskou integraci“ rozumí každá organizace, kterou vytvořily svrchované státy v určitém regionu a která má pravomoci s ohledem na určité záležitosti, které jsou upraveny touto úmluvou, a tato organizace byla řádně zmocněna tuto úmluvu podepsat, ratifikovat, přijmout, schválit nebo k ní přistoupit. Pojem „smluvní stát“ nebo „smluvní státy“ uvedený v této úmluvě s výjimkou čl. 1 odst. 2, čl. 3 odst. 1 písm. b), čl. 5 písm. b), článků 23, 33, 46 a čl. 57 písm. b) označuje rovněž organizace pro regionální hospodářskou integraci. Pojem „většina smluvních států“ a „jedna třetina smluvních států“ uvedený v článku 24 nezahrnuje organizace pro regionální hospodářskou integraci.

3. Tato úmluva podléhá ratifikaci států a organizací pro regionální hospodářskou integraci, které ji podepsaly.

4. Každý stát nebo organizace pro regionální hospodářskou integraci, které nepodepsaly tuto úmluvu, ji mohou kdykoliv přijmout, schválit nebo k ní přistoupit.

5. Ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přistoupení k úmluvě se uloží u Mezinárodní organizace pro civilní letectví, která se tímto určuje jako depozitář.

6. Tato úmluva vstupuje v platnost šedesátým dnem po dni uložení třicáté ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přistoupení u depozitáře mezi státy, které tuto listinu uloží. Listiny organizace pro regionální hospodářskou integraci se pro účely tohoto odstavce nepočítají.

7. Pro další státy a další organizace pro regionální hospodářskou integraci vstupuje tato úmluva v platnost 60 dní po dni uložení ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přistoupení.

8. Depozitář neprodleně informuje všechny signatáře a smluvní státy o:

- každém podepsání této úmluvy a o dni podepsání;
- každém uložení ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přistoupení a o dni tohoto aktu;
- dni vstupu úmluvy v platnost;
- dni vstupu v platnost nové úpravy mezí odpovědnosti stanovených touto úmluvou;
- každém vypovězení úmluvy podle článku 54.

Článek 54

Vypovězení

- Každý smluvní stát může tuto úmluvu vypovědět písemným oznámením depozitáři.
- Vypovězení úmluvy vstupuje v platnost 180 dní po dni, kdy depozitář obdrží oznámení o vypovězení.

Článek 55

Vztah s ostatními dokumenty Varšavské úmluvy

- Tato úmluva má přednost před všemi pravidly o mezinárodní letecké dopravě, platnými mezi smluvními státy této úmluvy na základě toho, že tyto státy jsou společně smluvními stranami
 - Úmluvy o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu podepsané ve Varšavě dne 12. října 1929 (dále jen „Varšavská úmluva“);
 - Protokolu, kterým se mění Úmluva o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu podepsaná ve Varšavě dne 12. října 1929 a který byl vyhotoven v Haagu dne 28. září 1955 (dále jen „Haagský protokol“);
 - Úmluvy, kterou se mění Varšavská úmluva o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu, kterou uskutečňuje jiná osoba než smluvní dopravce, která byla podepsána v Guadalajare dne 18. září 1961 (dále jen „Guadalajarská úmluva“);

d) Protokolu, kterým se mění Úmluva o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu podepsaná ve Varšavě dne 12. října 1929 ve znění protokolu podepsaného v Haagu dne 28. září 1955 a který byl podepsán v Guatemala City dne 8. března 1971 (dále jen „Protokol z Guatemala City“);

e) Dodatkových protokolů č. 1 — 3 a Montrealského protokolu č. 4, kterými se doplňuje Varšavská úmluva ve znění Haagského protokolu nebo Varšavské úmluvy, ve znění Haagského protokolu a Protokolu z Guatemala City, a které byly podepsány v Montrealu dne 25. září 1975 (dále jen „Montrealské protokoly“), nebo

2. na území jednoho smluvního státu této úmluvy na základě toho, že tento stát je smluvní stranou jednoho nebo více dokumentů uvedených v předcházejících písmenech a) až e).

Článek 56.

Státy s více než jedním právním systémem

1. Pokud má stát dvě nebo více územních jednotek, ve kterých platí různé právní systémy vzhledem k otázkám uvedeným v této úmluvě, může při podpisu, ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení k této úmluvě prohlásit, že rozšiřuje její působnost na všechny své územní jednotky nebo pouze na jednu nebo více územních jednotek, a toto prohlášení může kdykoliv změnit jiným prohlášením.

2. Každé takové prohlášení je oznámeno depozitáři a jsou v něm jasně uvedeny územní jednotky, na které se tato úmluva vztahuje.

3. Vzhledem ke smluvnímu státu, který učinil takové prohlášení, se

a) pojem „národní měna“ uvedený v článku 23 vykládá jako měna dotyčné územní jednotky tohoto státu a

b) pojem „vnitrostátní právní předpisy“ uvedený v článku 28 vykládá jako právní předpisy dotyčné územní jednotky tohoto státu.

Článek 57

Výhrady

K této úmluvě nemohou být učiněny žádné výhrady s výjimkou toho, že smluvní stát může kdykoliv prohlásit formou písemného oznámení depozitáři, že tato úmluva se nevztahuje

a) na mezinárodní leteckou dopravu, kterou provádí a řídí přímo tento stát, pro neobchodní účely vzhledem funkcím a povinnostem tohoto státu jako svrchovaného státu, nebo

b) na přepravu osob, nákladu a zavazadel pro vojenské orgány smluvního státu v letadlech registrovaných v tomto státě nebo jím najatých, jejichž celá kapacita byla rezervována těmito orgány nebo jménem těchto orgánů.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní zplnomocnění zástupci k této úmluvě své podpisy.

V Montrealu dne 28. května tisíc devět set devadesát devět, sepsáno v angličtině, arabštině, čínštině, francouzštině, ruštině a španělštině, přičemž všechna znění mají stejnou platnost. Tato úmluva zůstane uložena v archivu Mezinárodní organizace pro civilní letectví a ověřené opisy úmluvy předá depozitář všem smluvním státům této úmluvy a všem smluvním státům Varšavské úmluvy, Haagského protokolu, Guadalajarské úmluvy, Protokolu z Guatemala City a Montrealských protokolů.